

בש"פ 804/23 - מוחמד נורי, עיסא אל רחמן ג'בארין נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 804/23

בש"פ 862/23

לפני:

כבוד השופט ח' כבוב

העורר בבש"פ 804/23:

מוחמד נורי

העורר בבש"פ 862/23:

עיסא אל רחמן ג'בארין

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בנצרת
במ"ת 40769-08-22 שניתנה ביום 29.12.2022 על
ידי כבוד השופט ג' אזולאי
ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בנצרת
במ"ת 40769-08-22 שניתנה ביום 17.01.2023 על
ידי כבוד השופט ג' אזולאי

תאריך הישיבה:

י"ד בשבט התשפ"ג (05.02.2023)

בשם העורר בבש"פ 804/23: עו"ד אמיר נבון

בשם העורר בבש"פ 862/23: עו"ד מיכאל גבאי

בשם המשיבה: עו"ד מסעד מסעד

החלטה

עמוד 1

1. לפני שני עררים לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). הערר בבש"פ 804/23, המופנה נגד החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת (כבוד השופט ג' אזולאי) במ"ת 22-08-40769 מיום 29.12.2022, בגדרה הורה בית המשפט על מעצרו של העורר בערר זה עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו; והערר בבש"פ 862/23, המופנה נגד החלטת אותו מותב מיום 17.01.2023, בגדרה הורה בית המשפט על מעצרו של העורר בערר זה, עד לתום ההליכים.

רקע עובדתי

2. נגד העורר בבש"פ 804/23 (להלן: נורי), העורר בבש"פ 862/23 (להלן: עיסא) ואדם נוסף (להלן: היתם) - הוגש כתב אישום המייחס לנורי ולעיסא את העבירות הבאות: יבוא נשק, לפי סעיפים 144(ב) ו-29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); נשיאה והובלה של נשק, לפי סעיפים 144(ב) ו-29 לחוק; ושיבוש מהלכי משפטי, לפי סעיפים 244 ו-29 לחוק.

3. על-פי המתואר, במועדים הרלבנטיים לכתב האישום, החזיק עיסא בהיתר כניסה לישראל לצרכי עבודה. עובר ליום 01.08.2022, במועד שאינו ידוע במדויק למשיבה, קשרו נורי, היתם ועיסא קשר יחד עם אחרים לייבא נשק מירדן לישראל. לשם כך, ביום 01.08.2022, בשעות הבוקר, יצא היתם מאזור ירושלים ברכב (להלן: הרכב הראשון); ובמקביל - יצאו גם נורי ועיסא מאזור ירושלים ברכב (להלן: הרכב השני). במהלך נסיעתם, עמדו נורי ועיסא בקשר טלפוני עם היתם, כאשר עיסא אף עמד בקשר עם גורם בצד הירדני לצורך תיאום העברת כלי הנשק מעבר לגבול ישראל.

4. בשעה 12:30 לערך, הגיע היתם לגבול ישראל-ירדן. באזור אותה השעה, הגיעו גם נורי ועיסא לתחנת דלק הסמוכה לכפר כנא (להלן: תחנת הדלק). בשלב מסוים, הגיע מהצד הירדני אדם, שזהותו אינה ידועה למשיבה, וזרק מעבר לגבול 3 חבילות שהכילו 9 אקדחים מסוגים שונים (להלן: האקדחים). היתם זרק דבר מה מעבר לגדר אל הצד הירדני והכניס את האקדחים לרכב הראשון. לאחר מכן, עזב היתם את המקום והחל בנסיעה ברכב הראשון לכיוון כביש 90. במהלך נסיעתו נעצר על-ידי משטרת ישראל.

5. נורי ועיסא, אשר חשדו בשלב מסוים כי ההברחה לא צלחה, נפטרו ממכשירי טלפון בהם עשו שימוש לצורך ההברחה (להלן: נייד 6037, נייד 5644 ו-נייד 3901); והחלו בנסיעה ברכב השני חזרה לכיוון ירושלים. במהלך נסיעתם נעצרו גם הם על-ידי משטרת ישראל.

6. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה לעצור את נורי, עיסא והיתם עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם.

ההליכים בבית המשפט המחוזי

7. ביום 18.09.2022 קבע בית המשפט המחוזי, כי קיימות ראיות לכאורה הקושרות את נורי ועיסא לביצוע המיזם להם; וכי קיימת עילה למעצרים. להלן אפרט את הראיות הרלבנטיות לענייננו, אותן סקר בית המשפט המחוזי.

8. תיעוד נסיעתם של הרכבים: בית המשפט המחוזי התייחס לכך שהרכב השני תועד נוסע מירושלים לכיוון צפונה בשעה 10:47:12; והרכב השני תועד באותו מקום בשעה 10:47:13. עוד התייחס בית המשפט לכך ששני הרכבים תועדו בכביש 6 באותו מסלול בסמיכות זמנים. בית המשפט קבע, כי מסלול הנסיעה הזהה וסמיכות הזמנים בין שני הרכבים אינם מקריים.

9. מכשירי הטלפון שנמצאו על גופם של המעורבים לכאורה בפרשה: בית המשפט המחוזי התייחס למספרים של מכשירי הטלפון של כל אחד מהמעורבים לכאורה בפרשה - מכשירו של נורי, שמסתיים בספרות 6515 (להלן: הנייד של נורי); מכשירו של היתם, שמסתיים בספרות 5517 (להלן: הנייד של היתם); ומכשירו של עיסא בעל שני כרטיסי סים, שמספרם מסתיים בספרות 1047 ו-9276 (להלן ביחד: הנייד של עיסא).

10. הגרסאות של המעורבים לכאורה בפרשה בחקירותיהם במשטרה: בית המשפט המחוזי סקר את גרסאות המעורבים לכאורה בפרשה, כפי שאלו עלו מחקירותיהם במשטרה. היתם מסר במשטרה, כי אינו מכיר את נורי או את עיסא; וכי ביום האירוע החליט לנסוע ל"ים של טבריה" משום שהוא הרגיש "קצת חנוק". בשלב כלשהו, נעצר על-ידי המשטרה. היתם טען, כי אינו יודע כיצד הגיעו האקדחים לרכב הראשון, אך ציין כי עצר פעם אחת בדרך וייתכן ש"מישהו זרק אותם לתוך המכונית". כשהחוקרים הציגו לפניו סרטון בו הוא תועד מקבל את האקדחים ומכניס אותם לרכב הראשון השיב כי אין לו מה לומר בעניין.

לפי גרסתו של עיסא, הוא עוסק בסחר בכבשים ועגלים, כאשר הוא נוהג לשכור את שירותו של נורי כדי להסיע אותו ממעבר בית לחם. עיסא אישר את כינויו ("אבו כארם"), את כינויו של נורי ("אבו חסן") ואת מספרי הנייד שלו - אך טען שאינו מכיר את היתם. לפי גרסתו, ביום האירוע, ביקש מנורי להסיע אותו לרמת הגולן כדי לפרוע חוב שהוא חב לאדם אחר. ואולם, בדרך לשם, גילה כי אשת דודו נפטרה, והחליט לחזור, כאשר בדרכו חזרה הוא ונורי נעצרו. לאחר מכן, שינה את גרסתו וטען שמטרת נסיעתו הייתה לקנות צאן. עיסא הכחיש כל קשר לניידים 5644, 6037 ו-3901.

לפי גרסתו של נורי, ביום האירוע הוא הסיע את עיסא, אותו הוא מכיר כסוחר בקר, לפגישה עם סוחר צאן. כשהגיעו לתחנת הדלק, הלך לקנות לעצמו קפה, וכשחזר עיסא אמר לו שבוטלה הפגישה עם סוחר הצאן. בדרך חזרה לירושלים, הם נעצרו על-ידי משטרת ישראל. תחילה, הכחיש נורי קשר לנייד 6037, אולם בהמשך אישר שמדובר במכשיר שהשתמש בו לצורך ניהול קשר עם אישה שאיננה אשתו. נורי פירט, כי מכשיר זה היה ברשותו ביום האירוע וברכב השני, אך הוא אינו יודע לאן הוא נעלם; וכי עיסא השתמש בו במהלך הנסיעה ובתחנת הדלק. במהלך חקירתו הושמעו לנורי הקלטות של שיחות שהוא קיים. נורי אישר שהוא מזהה את קולו, אולם טען שאינו מזהה את הקול של האדם האחר. כאשר עומת עם כך שהתבצעה שיחת וידאו מהנייד שלו לנייד של היתם, טען שלא ידע מכך, שהוא לא לקח חלק בשיחה ושהוא אינו מכיר את היתם. בעימות שנערך בין נורי לבין עיסא, דחה עיסא את טענתו של נורי, לפיה השתמש בנייד 6037.

11. שיוך ניידים 5644, 6037 ו-3901 למעורבים לכאורה בפרשה והקשר בין המעורבים: כפי שצוין, נורי אישר כי נייד 6037 שייך לו. נייד 6037 היה שמור בנייד של היתם כאיש קשר בשם "אבו חסן" - כינויו של נורי. מנייד זה נשלח לנייד של היתם המיקום של נקודת ההברחה. כמו כן, בין נייד 6037 לנייד של היתם נערכו מספר שיחות טלפון ווידאו ביום האירוע.

נייד 5644 נמצא על-ידי אדם בכיכר כנא (להלן: מחמד). לדברי מחמד, הוא ענה לשיחה נכנסת בנייד 5644, ודיבר עם אדם שמספר הטלפון שלו מסתיים בספרות 3506 שביקש לתאם מועד לאסוף את הנייד. מנייד 3506 נכנסו שתי שיחות לנייד של עיסא. בבדיקה שנערכה בנייד של נורי נמצא שנייד 3901 שמור אצלו כאיש קשר בשם "אבו כרם" - כינויו של עיסא. כמו כן, תמונת ה'וואטסאפ' ("Whatsapp") של נייד 3901 הייתה זהה לתמונת המסך של נייד 5644. בהתאם לכך, נייד 3901 ונייד 5644 שויכו לעיסא. מנייד 3901 נשלחה ביום 01.08.2022 הודעה לנייד של היתם, ובה מיקום תחנת הדלק. בבדיקה שנערכה בנייד 5644 נמצא שהנייד של היתם שמור שם כאיש קשר בשם "שושו"; ושנייד 6037 והנייד של נורי שמורים כאנשי קשר בשמות "חסון 6" ו"חסון", בהתאמה. עוד נמצא, כי ביום 01.08.2022 נשלחה הודעה מנייד 5644 לנייד 6037 ובה המיקום של תחנת הדלק.

12. האזנות סתר: בית המשפט התייחס להאזנות סתר שנערכו באלו מבין המכשירים הניידים, בהן נשמעו, בין

היתר, שיחות של תיאומים בין נורי לבין עיסא.

13. על יסוד מכלול הראיות לעיל נקבע, כי קיימות ראיות לכאורה בעניינם של נורי, עיסא והיתם, וכי קיימת עילת מעצר סטטוטורית למעצרים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם. טרם קבלת החלטה בדבר מעצרים, הורה בית המשפט המחוזי על הגשת תסקיר מעצר לצורך בחינת חלופות מעצר אפשריות.

14. ביום 21.11.2022, הוגש תסקיר המעצר, אשר לא בא בהמלצה על שחרורם של נורי ועיסא לחלופות מעצר שהוצעו. בדיון שהתקיים באותו יום, ביקשו נורי ועיסא לקבל פרק זמן נוסף לצורך איתור חלופות מעצר אפשריות אחרות, ובית המשפט נעתר לבקשתם.

15. ביום 29.12.2022, התקיים דיון בעניין מעצרים של נורי, עיסא והיתם. בא-כוחו של נורי הודיע כי לא עלה בידו לאתר חלופת מעצר נוספת, וכי בשל כך נורי נותן את הסכמתו למעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. לעומת זאת, בא-כוחו של עיסא הציג לפני בית המשפט חלופת מעצר אפשרית בביתם של בני הזוג נמיראת (להלן, על-פי הקשר: סמירה ו-עומר); ואלו נבחנו על-ידי בית המשפט. בסוף הדיון, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של נורי עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו; ונקבע דיון המשך בעניינו של עיסא.

על החלטה זו הוגש הערר בבש"פ 804/23.

16. ביום 01.01.2023, התקיים דיון המשך בעניינו של עיסא. במהלך הדיון הוצע מפקח נוסף (להלן: אלגמל), ואף הוא נבחן על-ידי בית המשפט המחוזי. בסוף הדיון, בית המשפט נתן החלטתו, והורה על מעצרו של עיסא עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בית המשפט נימק החלטתו בכך ששירות המבחן לא מצא את סמירה מתאימה לפקח על עיסא; ובכך שנוכח השעות בהן עובדים עומר ואלגמל, עיקר מלאכת הפיקוח תהא מוטלת על כתפיה.

עיסא הגיש בקשה לעיון חוזר בהחלטה זו. במסגרת בקשתו הוצגה חלופת מעצר נוספת, בדמות מעצר בית מלא בביתו של מר מחארב זכריה (להלן: זכריה) בפיקוח של שני ערבים נוספים (להלן: בני הזוג אבו גאנם), עם איזוק אלקטרוני. ביום 17.01.2023, דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לעיון חוזר בהחלטתו. בית המשפט סבר, כי קיימות תהיות אשר להתאמת המפקחים שהוצעו לפקח על עיסא. זאת, בפרט, נוכח העובדה שזכריה נדון בעבר בגין עבירות שונות; ומשום שהתגלו סתירות בהצהרות של בני הזוג אבו גאנם, ביחס למידת היכרותם עם עיסא. בשל כך, קבע בית המשפט כי עיסא לא עמד בנטל המוטל עליו - להפריך את חזקת המסוכנות הנובעת מהעבירות המיוחסות לו.

על החלטה זו הוגש הערר בבש"פ 862/23.

טענות הצדדים

17. הערר של נורי מופנה נגד הקביעה כי קיימות ראיות לכאורה הקושרות אותו לביצוע המיוחס לו. לטענתו, הראיות הקיימות בתיק אינן מלמדות על שותפות בינו לבין היתם ועיסא; אינן מאפשרות לייחס לו מודעות ביחס לקשר בין היתם לעיסא; וממילא, מודעות כאמור אינה מוכיחה אשם מצידו. עוד טוען נורי, כי לא ברור מה היה חלקו בפרשה, היות שהעבירה הייתה יכולה להתבצע אף ללא מעורבותו. כמו כן נטען, כי עיסא היה זה ששוחח עם היתם, ועשה שימוש בנייד שלו לצורך כך; וכי אף עולה מהתיעוד הוויזואלי ממצלמות תחנת הדלק, כי נורי לא היה נוכח בעת שנערכה שיחת וידאו מנייד 6037 לנייד של היתם. לחלופין טוען נורי, כי לכל היותר ישנן ראיות לכאורה המעידות על כך שסייע לביצוע העבירה והיה מעורב בה באופן מועט.

נורי מוסיף, כי הקביעה השגויה בדבר קיומן של ראיות לכאורה השפיעה גם על התסקיר שנערך בעניינו, ולא

הותר לשירות המבחן אפשרות אחרת אלא להתייחס אליו כמי שהבריא נשק.

18. הערר של עיסא מופנה נגד הקביעה בדבר חלופת המעצר שהוצעה. לטענתו, החלופה שהציע ראווה, ובית המשפט המחוזי שגה שעה שהתייחס לעברו הפלילי של זכריה; ונתן משקל יתר ל'סתירה' שהתגלתה בהצהרתם של בני הזוג אבו גאנם.

19. בדיון שנערך לפני חזרו באי-כוח העוררים על עיקר טענותיהם שבכתב. בא-כוח המשיבה טען כי יש לדחות את העררים. אשר לבש"פ 804/23 נטען, כי נורי שלח לנייד של היתם את נקודת ההברחה; וכי שני הרכבים תועדו נוסעים אחד אחר השני בפער של מספר שניות מירושלים לכיוון צפון. עוד ניתנה התייחסותו של המשיבה, להאזנות הסתר שנערכו במכשירי הנייד, אליהן לא התייחס בית המשפט המחוזי - ומהן עולה כי נורי לקח חלק פעיל בהדרכת היתם במהלך נסיעתו. בכל הנוגע למודעות של נורי לביצוע העבירה נטען, כי קיים תיעוד של שיחה בין נורי לבין עיסא בה אלה משוחחים על האקדחים עובר לביצוע ההברחה. אשר לבש"פ 862/23 נטען, כי העבירות המיוחסות לעיסא מעידות על מסוכנותו שאינה ניתנת לאיון וחשש מפני שיבוש מהלכי משפט. שכן, מדובר בעבירות נשק המעידות על כך שקשריו העברייניים חוצים את גבולות המדינה. לטענת בא-כוח המשיבה, בנסיבות אלה, ונוכח העובדה ששירות המבחן לא בא בהמלצה לשחררו את עיסא לחלופת מעצר, אין מקום לקבל את עררו.

דיון והכרעה

20. לאחר שעיינתי בעררים, על נספחיהם, ונתתי דעתי לטענות הצדדים ובאי-כוחם, באתי לכלל מסקנה כי דינם להידחות.

21. בהתאם לסעיף 21 לחוק המעצרים, ובהתאם לפסיקתו של בית משפט זה - מעצרו של נאשם בפלילים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, יעשה בהתקיים שלושה תנאים: קיומה של עילת מעצר; קיומן של ראיות לכאורה הקושרות את הנאשם לביצוע המיוחס לו בכתב האישום; והיעדר אפשרות להגשים את מטרת המעצר בפועל בדרך של חלופת מעצר (בש"פ 820/23 מיודיק נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (01.02.2023)). בענייננו, הערר בבש"פ 804/23 מופנה נגד הקביעה על קיומן של ראיות לכאורה; והערר בבש"פ 862/23 מופנה נגד קביעת בית המשפט אשר לחלופת המעצר שהוצעה. אדון באלה - כסדרם.

בש"פ 804/23

22. כידוע, ראיות לכאורה הן ראיות גולמיות שקיים לגביהן סיכוי סביר שעיוודן במהלך ההליך העיקרי יוביל לממצאים המבססים את אשמת הנאשם מעבר לספק סביר (בש"פ 8087/95 זאדה נ' מדינת ישראל, נ(2) 133, 147 (1996) (להלן: עניין זאדה); בש"פ 3916/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (26.06.2022)). נוכח זאת, לצורך קביעה כי נגד נאשם קיימות ראיות לכאורה הקושרות אותו לביצוע העבירות המיוחסות לו, לא נדרשת הוכחת אשמתו ברף הפלילי. אלא, די בכך שבמארג הראיות לכאורה טמון פוטנציאל להרשעת נאשם הגבוה מפוטנציאל זיכוי (בש"פ 8769/22 מסראווה נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (22.01.2023)). מבלי לקבוע מסמרות בנדון, סבורני בענייננו, כי הראיות הקיימות בתיק עומדות ברף הנדרש.

23. כפי שסקרתי לעיל בהרחבה, בענייננו קיימת תשתית ראייתית המעידה על קשר בין כלל המעורבים לכאורה בפרשה - נורי, עיסא והיתם. כך, למשל, ביום האירוע, שני הרכבים תועדו נוסעים במסלול זהה ובסמיכות זמנים. כמו כן, מן הבדיקות שנערכו במכשירי הנייד עולה, כי נורי היה שמור כאיש קשר בנייד של היתם; מנייד 6037, אשר נורי אישר כי זה שייך לו, נשלחה הודעה לנייד של היתם ובה המיקום של נקודת ההברחה; ביום האירוע נערכו מספר שיחות טלפון

ווידאו בין הנייד של היתם לבין נייד 6037; עיסא הכחיש כי עשה שימוש בנייד 6037 ביום האירוע; ועובר לאירוע נערכו שיחות תיאומים בין נורי לבין עיסא. ודוק: מכל האמור ניתן ללמוד לא רק על היסודות העובדתיים של העבירה. אלא, ניתן ללמוד גם על היסוד הנפשי של נורי - מודעותו לכאורה לקשר שנרקם בין כלל המעורבים לכאורה בפרשה לצורך ביצוע ההברחה (השוו: בש"פ 2369/15 יקותיאל נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (28.04.2015)). וזאת, בפרט, בשים לב לגרסתו ולאמירותיו של נורי בחקירותיו במשטרה, אשר לכאורה אינם מתיישבים עם יתר הראיות בתיק; ומהווים אף הם ראיה לכאורה.

24. אם כן, ממכלול הראיות מצטיירת התמונה כי התנהגותו של נורי נחזית להיות 'חשודה' - לשון המעטה - ויש בה כדי לבסס, באופן לכאורי, הן את היסוד העובדתי, הן את היסוד הנפשי, של עבירות הנשק המיוחסות לו. ויצוין, טיב מודעותו של נורי לביצוע המיוחס לו והיקף חלקו בקשר שנרקם עתידים להתברר בהליך העיקרי, וטענותיו אשר לכך שמורות לו. ברם, גם אם בסופם של דברים יהיה בטענות אלה כדי להעלות ספק סביר בדבר אשמו של נורי; אין בהן כדי לשלול את הפוטנציאל המרשיע של הראיות קיימות, בעת בחינתן בשלב זה.

25. לפני סיום יוער, כי לא נעלמה מעיניי טענת המשיבה, לפיה קיימת ראיה נוספת המחזקת לשיטתה את התשתית העובדתית הקושרת את נורי לביצוע המיוחס לו, ולא קיבלה ביטוי בהחלטת בית המשפט המחוזי. ואולם, משראיה זו לא הועמדה לעיוני; ושעה שממילא הגעתי לתוצאה אליה הגעתי - לא מצאתי מקום להידרש אליה.

26. אשר על כן, הערר בבש"פ 804/23 - נדחה.

בש"פ 862/23

27. כידוע, עבירות הנשק המיוחסות לעורר מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית, כאשר נקבע לא אחת שרק בנסיבות מיוחדות יהיה ניתן להסתפק בחלופת מעצר (בש"פ 1748/11 יחזקאל נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (10.03.2011)). הנטל להפריך חזקה זו מוטל על כתפי הנאשם. איני סבור כי עיסא עמד בנטל זה.

28. בתסקיר שהוגש בעניינו של עיסא לא בא שירות המבחן בהמלצה לשחררו. חרף האמור, בית המשפט המחוזי נכון היה לצעוד כברת דרך נוספת ולאפשר לעיסא להציג לפניו חלופות מעצר אחרות. חלופות אלו הוצגו לפני בית המשפט המחוזי - אך לאחר בחינתן - התרשם בית המשפט, כי אלו אינן ראיות בנסיבות העניין.

29. במסגרת הערר שלפניי, לא הוצגה על-ידי עיסא כל נסיבה מיוחדת המצביעה על פגם שנפל בהחלטת בית משפט קמא - באופן המצדיק היעדרות לבקשה. למעשה, עיקר טענותיו מופנות נגד המשקל שניתן לעברו הפלילי של זכריה ולסתירה שנפלה בהצהרתם של בני הזוג אבו גאנם. משקלן של טענות אלו, אין בהן כדי להצדיק התערבות בהחלטת בית המשפט המחוזי, משלא מצאתי שנפל פגם באופן בו הוא העריך את המפקחים שהוצעו, מהם התרשם, כאמור, באופן ישיר ובלתי-אמצעי. ויוער, כי אין באמור כדי לסתום את הגולל על זכותו של עיסא לפנות אל בית המשפט בבקשה מתאימה לבחינת תנאי מעצרו, ככל שתמצא חלופת מעצר אחרת או מטעמים אחרים המצדיקים זאת.

30. אשר על כן, הערר בבש"פ 862/23 - נדחה.

31. סוף דבר: העררים נדחים.

ניתנה היום, ט"ו בשבט התשפ"ג (6.2.2023).

